СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 292. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 16. грудня, 1924. VOL. XXXII. No. 292. Jersey City, N. J., Tuesday, December 16, 1924. THREE CENTS

Смерть довголітного голови Американської Федерації Праці

САН АНТОНІО, Тексас, 13. грудня. — Тут помер нині Самуель Ґомперс, президент Американської Федерації Праці.

Його тіло мають повезти до Ню Йорку, де воно буде виставлене на катафальку в товаристві „Елкс", а відтак поховане на цвинтари в Терітавні, недалеко від Ню Йорку.

ДВА МІЛЯРДИ ДОЛЯРІВ НА ПОПРАВУ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — Вилбер, секретар фльоти в кабінеті Кулиджа, подав конґресови рахунок, що на змодернізоване (обновленне) американської военної фльоти треба буде 2 міліярди 200 мілионів долярів.

Сю суму треба буде сплачувати по 100 міліонів в рік.

ХОЧЕ ПІДВИСШЕННЯ ПОЧТОВИХ ОПЛАТ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня. — Щоби запобігти сьому, щоби конґрес ухвалив уневажнити вето президента Кулиджа та піднести пенсію почтових урядовців, сенатор Рід рішився внести в конґресі законопроект, після котрого мається дати почтовцям підвишку, а гроші мається дістати з піднесеної почтової оплати.

ВІДГУКИ АМЕРИКАНСЬКОГО НАФТОВОГО СКАНДАЛУ ЗА ГРАНИЦЯМИ.

ВАШИНҐТОН, 13. грудня.— Канадійський суд рішив нині, що Канадійці обовязані складати свої зізнання в справі нафтового скандалу, над яким ведуться тепер процеси в Злучених Державах.

Американський ґенеральний прокуратор постановив тепер добитися зізнань від деяких людий, перебуваючих у Франції.

СПІШУТЬСЯ З ВИБИРАННЄМ ПАПЕРІВ.

ВАШИНҐТОН, 14. грудня. — Департамент Праці доносить, що від часу обмеження іміґрації збільшилося число людий, подаючися о американське горожаньство.

В американських урядах в Европі є тепер 1 міліон подань о дозвіл на вїзд до Америки.

ВЧУЛИ ГОЛОС НА 6,000 МИЛЬ.

ВАШИНҐТОН, 14. грудня. — Інжинерам военного кермового бальона Шенандо вдалося удосконалити радіо до того степення, що онодгі вони вловили при його помочи голос з віддалености 6,000 миль.

ЛАГОДЯТЬ ЖІНОЧУ ВИСТАВУ.

ШИКАҐО, 14. грудня.— Ряд жінок-провідничок приготовляється до урядження вистави, представляючої поступ жіноцтва.

Вистава має бути влаштована в місяцю квітни в Шикаґо.

СПОДІЮТЬСЯ БІЛЬШОГО РУХУ В СТАЛЕВІМ ПРОМИСЛІ.

ПИТСБУРҐ, Па., 14. грудня. — Американські сталеві фабрики сподіються більшого оживлення в американських промислах і вони почали вже робити на більшу скалю. В сьому місяцю вже працює богато більше сталевень, як у минувшому місяцю.

ЗАТРОЄННЯ АЛКОГОЛЕМ.

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — Від затроєного алькоголю померло тут нині 4 мущин та 1 жінка.

Випили вони якогось напитку, який називається „смовк", а який продають крадьком по 10 центів за келішок.

ВИГРАВ ЗАКЛАД...

НЮ ЙОРК, 14. грудня. — В шпитали Норт Гадсон помер тут нині Френк Керситіяно.

Його доставлено до шпиталю в непритомнім стані. Через пів години працювали лікарі жолудковою помпою, заким їм вдалося привернути його до памяти. Ледво хорий отворив очи, він спитав: „Чи я виграв?". В пів години опісля він помер від алькоголічного затроєння.

Поліційне слідство виказало, що він заложився з товаришами, хто витримає більше напитку. Поліція глядає за тими, що програли.

РОЗБИТТЯ КОРАБЛЯ.

ГАФТОН, Мишиґен, 14. грудня. — Филі озера Супіріора викинули тут нині частину якогось розбитого корабля.

На останках не найдено ніякого доказу на те, з якого корабля вони походять.

СМЕРТЬ 4 ХЛОПЦІВ В ОЗЕРІ.

ПІКСКИЛ, Ню Йорк, 13. грудня. — Чотирох хлопців, забавляючихся в популярну американську гру „йди за провідником", жартом зайшли на тонкий лід на Озері Мичела, заломили лід та втополися. Товариші вирятували одного, але він в кілька хвиль помер від холоду.

СМЕРТЬ КОНСТАБЛЯ ПРИ ҐРІ В КАРТИ.

ФАРМИНҐДЕЙЛ, Ню Йорк, 14. грудня.— Відділ нюйорської поліції зробив нечайну ревізію в стації для шоферів при Мейн Стріті, сподіваючися застати там шайку картярів. Підчас ревізії полісмен Джан Ган пострілив констабля Джорджа Беййерлинґа, взявши його за одного з картярів.

ЩЕ ОДНА КОЛЬОНІЯ ДО КАНАДИ.

ВІНІПЕҐ, Канада, 13. грудня. — Мадярський барон Ґедеон Алмас постановив переселити в Канаду 5,000 арендатів земель та осельити їх на 200,000 акрів землі.

Українські громади і громадяни: Складайте дар Просвіті у Львові і вписуйтесь в її члени!

ДАРИ І ВКЛАДКИ ПЕРЕСИЛАЙТЕ ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЄ ПО АДРЕСІ:

OBYEDNANYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

АБО ПРОСТО ДО ПРОСВІТИ НА АДРЕСУ:

PROSVITA, RYNOK 10, LEMBERG, EAST GALICIA, EUROPE.

НОВИЙ ВОЄННИЙ ВИНАХІД.

Бремертон, Вашинґтон, 14. грудня. На американськім военнім кораблі Міссісіпі роблено проби з новим военним винахдом який викидає аероплян з корабля при помочи вибуху.

Проби з вистрілюванням літаків вдалися. Винаходови ворожать широке приміненнє в війні та мирі.

ЗЕЛІЗНИЦІ ПЕРЕСТАЮТЬ ПЕРЕСИЛАТИ КУРИ.

Ню Йорк, 14. грудня. — Йдучи за осторогою міського нюйорського уряду здоровля, зелізничі підприємства Пенсилвенія та Ірі рішили не пересилати кури поки не вигине нова куряча пошесть.

ПОГИБ РАТУЮЧИ ЛЮДИЙ

Чикаша, Оклагома, 14. грудня. — Через перепаленне електричного дрота займилися два вози пасажирського поїзду зелізниці Ст. Луис енд Сен Франциско Рейлвей. Кондуктор Джеймс Ґиґсон місто ратувати своє життє, пішов у горіючі вози, щоби вивести на безпечне місце загрожених пасажирів. Всі пасажири вийшли з возів без найменшого тілесного ушкодження. Кондуктор стратив притомність через дим та помер.

ЗОЛОТО — ЛІК ПРОТИ ЧАХОТКИ.

В копенгаґському медичному товаристві мав проф. Гольґер Мельґард відчит про свої досвіди над поборюванням чахотки новим ліком зв. „санохрізін." Він опер свої досвіди на відкриттю др. Коха, що золота сіль убиває турбекулічні бацилі. Лік цей є то анарґанічна сполука золота, яка і по вприскненню до крови ділає, як металічна сіль і навіть у більших скількостях не є шкідлива: скомбінованими вприсненнями можна лічити й тяжші припадки чахотки. Всетаки зазначив сам проф. Мельґард — о то лише початкуючі проби з цим ліком.

ЖЕРТВА ОБОВЯЗКУ.

Підчас вїзду стрийського поїзду на головний двірець у Львові, згинув навертач Михайло Мартинюк. Ударений буфром поїзду впав Мартинюк на місці трупом з проломаним черепом. Мартинюк мав 41 літ і полишив жінку з пятьма дітьми.

ДОРАЗОВИЙ СУД В ХОЛМІ.

Дня 15. м.м. перед доразовим судом в Холмі станули селяне з Пнів, Осип та Іван Козаки, обвинувачені в нападі на двір Лехніцкого під Пнівом. По кількагодинній розправі суд вирідив свою некомпетенцію і передав справу звичайному судови. Нещасні селяне вернули назад до тюрми вижидати розправи перед звичайним судом.

ЗАСУД НА КОМАНДАНТА ВАРШАВСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЮРМИ.

На днях розглядав військовий суд у Варшаві справу коменданта військової тюрми полковника Беляковського. Беляковського засуджено за виріжнювання вязнів Баґінського і Венорквіна та зложення фальшивих зізнань в справі обох — на три місяці військової тюрми, деґрадацію та повну димісію. Беляковскі вніс прошення на розглянення справи.

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРІ У ПРАЗІ

В пражській каварні „Уніон" відбуваються кожного четверга літературні вечері Союза Українських Журналістів і Писменників. На першому з них, який відбувся 13. листопада ц. р. прочитав поет Ю. Дараган свою нову поему „Мазепа".

НАПАД ПІД ЛЬВОВОМ.

Д львівської поліції зголосилось двох різників з Любіня Великого зі скаргою на трох невідомих бандитів, які озброєні в кріси напали їх пі дОброшином і ограбили.

ПІДЗЕМНІ ХІДНИКИ ПАРИЖА

З огляду на неймовірний рух в центрах Парижа, заряд міста задумує уладити підземні хідники для публики, яка наражена на небезпеки переїхання тисячами автомобілів, що особливо вечерами заповнюють паризькі вулиці.

ЧЕСЬКА АВІЯТИКА.

Чеський міністер праці Срба заявив, що Чехословаччина привязує велику вагу до воздушної комунікації з Англією, але поки що ця комунікація стрічається з перепонами з боку Німеччини. Пороблено заходи в справі приступлення Анґлії до Чехословацького Союза воздухоплавання.

ЕРІО ПИСМЕННИКОМ.

На днях появився на книгарських полицях роман французького премієра міністрів Ерріо п. з. „Пані Ракевіє та її приятелі" Роман зустрівся з великим зацікавленням.

БІЙ ПОЛІЦІЇ З КУПЦЯМИ.

З Атен повідомляють, що в Кавалії прийшло до крівавої сутички між поліцією і купцями, які хотіли вивести великі засоби тютюнового сирівця. В перепалці, яка трівала кілька годин, згинуло кільканайцять осіб з обох сторін. Між иншими ранено начальника поліції.

ЗА БОЛЬШЕВИЦЬКІ ГРОШІ.

Варшавська адвокатська рада вичеркнула з лісти адвокатської палати адвоката Вацлава Цеховського, який свого часу видавав большвизуючий денник „Варшавское Эхо". Адвокатська палата прийшла до переконання, що часопис виходив за большевицькі гроші.

РУМУНСЬКА „ШОПКА".

В столиці Зеленої Буковини в Чернівцях відбулася парада відслонення памятника „зединення Буковини з Румунією. На свято приїхав „побідоносний" король Фердинанд і маса придворників. Черновецькі паради нагадують мимоволі подібні польські шопки".

НАСТУП НА УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В ЛУЦЬКУ.

Се одна з трох приватних українських ґімназій на Волині, які з тяжким трудом перебиваються з дня на день, з року на рік. В сім році влада не дала концесії на ґімназію б. її директорови Власовському, а рівночасно не дозволила тому директорови далі кермувати школою, стрималася з затвердженнєм цілого складу учителів і саму концесію на цей рік дала новому концесіонерови тільки на слові. На днях надіслала кураторія письмо, яким повідомляє, що не годиться на теперішного тимчасового директо- Федоренка й без ніяких причин звільняє його навіть з посади учителя. Та кураторія не годить ся на инших кількох осіб, яких пропонує на директора ґімназії і дозволу на писмі, чого не присилає.

УКРАЇНСЬКА СЕКЦІЯ МАСАРИКОВОЇ ПРОТИТУБЕРКУЛЬОЗНО ЛІГИ.

У Празі недавно засновано українську секцію Масарикової Ліги для боротьби з сухотними хоробами. Секція ця відбувала 1. 11. загальні збори, на яких головою секції вибрано лікаря Кобилянського. Рада секції складається з 12 осіб, а вся секція числить вже до сто членів. Треба сподіватися, що симпатичні цілі сеї нової української орґанізації, що має перед собою в умовах еміґрації широке поле для діяльности, притягнуть до себе увагу цілого українського громадянства. Впис в члени секції вільний. Секція вже має невеликі гроші і надія, що вони з розвитком праці секції будуть поступово збільшуватися.

В часі прогнання Троцького на Крим в Москві була кровава розправа.

БЕРЛІН, 14. грудня. — З Москви повідомляють, що большевицькі комісари вже вислали тому кілька днів Леона Троцького на „відпочинок" на Крим.

Вчасі вислання, перед мешканнєм Троцького зібралось кілька тисяч однодумців Троцького, котрі уладили йому овацію.

„Чека" (чрезвичайка, себто тайна поліція) заборонила комунебудь виходити прощати Троцького, але кілька тисяч військових і комуністів звалилося вийти всупереч забороні Феликса Дзержинського.

Тоді „Чека" вимаширувала разом зі своїми приклонниками Троцького, і виступила проти демонстрантів.

Обі сторони зачали між собою завзяту борню, в якій полилася кров, і яка тривала до пізної ночі і прокинулась була також і в других частях міста та на передмістю.

Щойно біля полуночі вспіла поліція привернути спокій в столиці, але приклонники Троцького далі голосно виявляють своє невдоволеннє, яке може вибухнути новим конфліктом.

Дзержинський держить поліцію і війско в поготівлю проти „троцкістів".

НАСЕЛЕННЄ ФРАНЦІЇ МАЛІЄ.

ПАРИЖ, 12. грудня.— Статистичні обчислення за перших 9 місяців сього року показують, що населеннє Франції далі маліє.

За сей час число уродин у Франції впало в порівнанню з попереднім роком з 584,000 до 573,000, а число смертий зросло з 506,000 на 521,000.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ БУДЖЕТ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — Федеральна Рада Німеччини приняла федеральний буджет держави на 1925 рік. Він виносить у приходах $5\frac{1}{2}$ міліярда золотих німецьких державних марок, а у розходах 5 міліярдів.

І НІМЕЧЧИНА НЕ ЗИЧИТЬ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — Російські большевики сподівались дістати від Німеччини або позичку в готівці або бодай кредит на закупно і вивіз фабричних товарів.

Одначе Німеччина відмовилась і від позички і від кредиту, кажучи, що Німеччина забідна до позичок, та похолодніла у своїх симпатіях до совєтської Росії.

ВИСТУП АПФЕЛЬБАВМА З „ВСЕСВІТНЬОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ" НА ЛИТВІ.

КОВНО, столиця (тимчасова) Литви, 12. грудня. — Російські большевики силкувались тут нині зробити такийсамий „переворот", який пробували виконати в Ревалі, столиці Естонії.

Вони розкидали свої відозви між робітниками, в яких взивали їх до „червоного терору.

Тутешня поліція увязнила богато комуністів. Литовці дивуються, що Зіновєв і їм не дав спокою, хотяй Литовці не приєднались до проти-російського союза других балтійських держав.

ПОЛЬЩА ОБІЦЮЄ ПЛАТИТИ ДОВГИ.

ВАРШАВА, 12. грудня. — Польща згодилася сплатити Англії довг в сумі $16,000,000 по $1,000,000 річно з 5 . Несплачений процент буде доданий до довгу.

ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ.

РИМ, 12. грудня. — В кількох містах Італії і Німеччини було нині землетрясеннє, яке спричинило богато шкоди.

ЩЕ ГРІХИ ГРІШНИКА ТРОЦЬКОГО.

БЕРЛІН, 14. грудня. — Сюди продісталось уже кілька примірників забороненої в Росії книжки Леона Троцького про „науку октябрської революції". Книжка має загальну назву „1917". В ній кромі критики покійного Леніна є також критика живих ще комісарів Каменева, Зіновева і Сталіна, котрі тепер захопили всю владу в Росії у свої руки. Троцький між іншим закидає їм безупинну змінчивість у їх політичних виступах, а також трусливість. Се було першою притокою, що Троцького прогнано з Москви яко грішника

ЕРРІО ТЯЖКО ХОРИЙ.

ПАРИЖ, 14. грудня. — Премієр Ерріо тяжко занедужав на ногу.

Ізза недуги він може покине премієрство. Його наслідником був би або Пенлеве або Бріян.

ПУБЛИКА НЕ ХОЧЕ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ФАНИ.

ПАРИЖ, 14. грудня. — Нині відбулось офіціяльне отворенне тутешньої большевицької амбасади.

Большевики вивісили з тої нагоди червону фану і Леонід Крассін виголосив коротку промову.

Публика із сусідніх домів не подобала собі червоної фани СССР. і висвистала большевицьку параду.

На поміч Москалям поспішила аж французька поліція.

ПРОГНАЛИ ТРОЦЬКОГО.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 11. грудня. — З Москви повідомляють, що російська комуністична партія наказала Троцькому уступити зі становища комісаря війни. Його місце вже заняв Фрунзе.

Кажуть, що „червона" армія переважно за Троцьким. Також підпирає його комісар закордонних справ Чічерін.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 8.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ГРІШНИКИ.

Тепер вже знаємо, чим найбільше можна прогрішитись на Україні під московською окупацією.

З Риги, столиці Латвії, і з Москви, повідомляють, що саме увязнено на Україні 8 „укапістів" (слово „укапіст" утворено від букв У. К. П., що значить — українська комуністична партія). Всі увязнені се провідники в У. К. П., а прогріхи, за які їх увязнено, такі:

1. — Стремлінне, щоб українська комуністична партія не залежала від Апфельбавма і його так званого „комуністичного" інтернаціоналу" в Москві.

2. — Домаганне свободи преси для всіх Українців.

3. — Домаганне, щоб програно всіх Москалів з України.

4. — Критикованне московського советського правління.

5. — Критикованнє Р. К. П., себто російської комуністичної партії.

6. — Заповідь, що памятник Леніна жде доля царських памятників.

* * *

Ну, і чи мож уявити собі гірших грішників, гірших бунтарів?

Говорять проти влади, проти партії, проти „комінтерна". Говорять, що треба дати всім Українцям свободу преси; що треба Москалів прогнати з України; що камінному Ленінови прийде конець.

В інших державах такі речі могли би говорити свобідно, але у свобідній советській державі не вільно.

Не знали сього, або посміли говорити, хотяй знали, і пійшли в тюрму. З великої тюрми, званої СССР., до малої мурованої, а відтам може і на розстріл за бунтівничі слова.

Ну, подумайте сказати таке СЛОВО: СВОБОДИ СЛОВА для всіх Українців! Се страшне!

Казав Шевченко СЛОВО, що на сторожі поставить СЛОВО, а від слова до діла і пропаде влада робітників і селян, то є Каменева, Зіновева і Сталіна (то є Розенблята, Апфельбавма і Джуґашвілі). Колись царі були заборонили СЛОВО „СВОБОДА" в Росії, а також і СВОБОДУ СЛОВА, а зокрема УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА — на Україні і в цілій Росії. І на сьому „добре вийшли". Чому-ж не мали-б таксамо „добре вийти" і їх наслідники, високі комісари?

* * *

Але пригляньмось зблизка.

1. — Перший гріш — се найбільший первородний. Бо виступати проти „комінтерна" значить виступати проти самого Апфельбавма.

2. — Другий гріх — се нечувана річ. Видно, Українці забули, що недавно ніхто з них не мав свободи слова і тепер домагаються аж для всіх. Се значить і для пролетарів і для капіталістів, значить — і для сих, що вже вмирають з голоду як і для тих, що аж на весну вмирати-муть з голоду.

3. — Третій гріх (щоб прогнати всіх Москалів з України) теж страшний. Прецінь Москалі (і змосковщені Жиди) на Україні „самоозначились" під Москвою і яко „самостійна держава" „українізуються" (значить, пишуть собі посвідки, що знають українську мову), а тут їх прогнати... Таж тоді й України не потрібно, бо прецінь для „хахлів" не будували-б „української републики" ані „українізації"... „Хто таке видів, зби „хахлів" та „українізувати"...

4. — І четвертий гріх не малий. Поки за царів було заборонено критикувати правлінне, поти були царі, а дозволено критикувати, так кат узяв царів. Чому-ж большевикам не вчитися історії?

5. — Критикувати Р. К. П.? Таж зверхна влада Р. К. П. (російської комуністичної партії), „Політбюро" (політичне бюро) се не тільки влада партії але й цілої советської держави. Се державна зради, за яку Розенбляти й Апфельбавми карають смертю.

6. — Або казати, що загине, пропаде камяний памятник Леніна? Се-ж не смертельник Ленін, котрий помер. По смерти його зроблено святим і се памятник вже „святого Леніна". І говорити, що він пропаде... Се-ж гріх, гріх, тричі гріх. Се гріх непростимий перед 21 тезами „святого Леніна".

* * *

Все те з большевицькими гріхами, грішниками і святими виглядає смішне і годі не посміятися з того глупого божевілля, хотяй болюча правда нагадує велику рану України під Москвою.

Український нарід — раб, невільник в руках хорих і божевільних комісарів з царського Кремлю. До того він конає з голоду і в руїні, яку кремельські окупанти принесли зі своїм „червоним" військом і ватагою комісарів.

Проти сеї неволі і примусової руїни бунтується совість катованого й ограбленого Українця, бідака над бідаками на найбогатшій землі у світі.

Врешті бунтується і совість КОМУНІСТІВ, такихже комуністів як і московські, тільки не московських а українських.

БУНТУЄТЬСЯ СОВІСТЬ НЕ КОМУНІСТІВ МОСКОВСЬКОЇ ПАНУЮЧОЇ НАЦІЇ, З ВИКРИВЛЕНОЮ ДУШЕЮ ПАНА-ГРОМИТЕЛЯ РАБІВ, АЛЕ КОМУНІСТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОНЕВОЛЕНОЇ НАЦІЇ, ІЗ ЗДОРОВОЮ ДУШЕЮ, ЩО ХОЧЕ ВІЛЬНОСТИ СОБІ І ВСЯКОМУ, НАВІТЬ МОСКАЛЕВИ.

І тоді комуніст пануючої нації накладає комуністови поневоленої нації ланцюшки на руки і ноги і пакує його за крати і за зелізні ворота.

Се показує, що всяка МОСКОВСЬКА партія у відношенню до Українців стоїть на становищі пануючого до поневоленого, а се доказує, що Українці ніколи не можуть діждатись нічого іншого з Москви кромі кайдан.

Про „Тарасовий Союз".

В другій частині моеї статті „Знання — то сила", поміщеній в ч. 251 „Свободи" піддав я думку, що до основання **„Тарасового Союза"** а то і на іміґрації і у Рідному Краю. — На кінци цеї статті я просив Шановних Читачів „Свободи", щоби ту стаю післали в замкненій куверті своїм знакомим дома. На ті тисячі читачів цеї поважної часописи я гадаю, що прецінь найшлося бодай сотка дві, що завдали собі „праці" і так зробили, як я просив, причім певно долучили від себе кілька слів. І я маю надію, що із отсею статею так зроблять.

Впрочім не штука — хто ще тамтої статі не вислав — віднайти її в ч. 256 „Свободи", вирізати та вислати; треба лише зірвати з тою убійчою для нас рутенською засадою, що то **„хтось має робити — не я"**.

Будь що будь — є вже наглядний доказ, що машина вже пущена в рух, бо ось вже 4-ох земляків, котрим удалося допитатись моеї адреси, повідомили мене, що вже мою статтю до краю вислали. Двох із них жадає однак від мене, щоби я в той самий спосіб оголосив і проєкт статутів такого „Союза". Я це і роблю, але почуваю себе зобовязаним до зроблення еще пару уваг вступних.

„Статути, які тут подаю, це лише проєкт і основники на місци можуть еще змінити чи додати деякі подробиці — не змінюючи однак провідної думки. — Зауважу, що **Італійці ціле своє відродженне** національне виконали при помочи такої **тайної орґанізації.**

Не треба дивитись на це, що мета, яку ставять статути цему Союзови є на перший погляд така малозначна. То лиш так власне на око здається, але консеквентне переведеннє такої орґанізації в нашім народі буде мати прямо епохальне значіннє.

В своїй знаменитій статті про Лемківщину оголошеній цего року в „Ділі" (ч. 197) каже голова центр. виділу „Просвіти" **М. Галущинський, що укр. населення Східної Галичини** має доволі високу національну свідомість при рівночасній **недостачі національної гордости,** котраби не позволила так дошкульно **розпаношуватися посеред свойого моря чужому елементови".**

Ось де заковика! В тім власне і діло, що нема у нас національної гордости і ми позваляємо собі безкарно не лише кіля на голові тесати, але навіть і наших визначних жінок мордувати!

Треба ту національну гордість викликати, треба викорінити раболіпіє, треба знищити те, щоденне дрібне хрунівство (на почті, на залізници, в склепах і т. ин.), котре так страшно нас понижає, а нашим противникам таку дуфність, і таке погане понятте про нас дає.

Най „Тарасовий Союз" лише це узискає і най поширить „Кобзаря" в найдальші закутки нашого краю, най він лежить на столі кождої нашої родини, де хоч би лиш одна дитина уміла читати —, а тоді побачимо, як справно піде і кожда инша народня робота!

Зосібна під цю пору, коли і вРіднім Краю і на е-та-іміґрації Рутенці і малороси себе в найріжнорідніших комбінаціях прямо живцем заїдають, власне в такий час така робота доконечна. Те жертя най нас не бентежить рабському накоренкови так'і личить. Але, хто бачить і розуміє погубність того, що на його очах дієсь — най спішить на поміч, **най ужие випробованого лікарства, котре вже другим помогло то, певно і нам мусить помочи!**

Яж виразно піддаю ту в статутах, що „Тарасовий Союз" **опирається на взаїмнім довірю** (§11) і тому треба приймати до „зерна" лише таких людий, що **себе добре знають,** розуміють а по можности і **люблять.**

Скажете, що се буде **кліка.** Добре! Най буде і кліка, але іде о це, щоби всі ті кліки звязати у одно велике тіло; і най ті кліки роблять одно народне діло велике, а між собою у тім кружку пятьох (г. зерно), зглядно шістьох людий — можуть собі бути і клікою, кружком взаїмної орґанізації.

Друга основна (нпр. особисте довірє) засада цеї орґанізації — **це повна тайність.** Ніяких писем, ніяких записок, кореспонденції. Одинокі записки буде мусів робити скарбник, але тих своїх пятьох товаришів, він вже собі якось запамятає під ріжними числами, чи знаками. —Колиж голова сидячий у Львові захоче відбути засідане з заложеним собою зерном в Перемишлі то може навіть кореспонденткою повідомити свого заступника в умовлений спосіб нпр., що звісна розправа відбудеться 15 лютого. Тимчасом, се буде після умови означати, що то засіданнє відбудеться о 7 днів скорше. Очивидно адресат має зараз картку таку знищити, а навіть на випадок перелапання її заявити при переслуханню. „знать не знаю відать не відаю"! Не знаю хто пише і чого хоче: це якась провокація. Або може наприм. післати одно число „Курєра Львовскєго" з дня 15 марта, а це буде означати, що засідання буде 15 квітня менше вісім день то є 7 квітня! Одним словом комбінації можуть бути дуже ріжнородні і я тут їх лише для приміру, не для наслідування подаю.

Обовязок додержування тайни — це і найважнійший обовязок кождого „Тарасівця". Зосібна треба поучувати молодших — але вже випробуваних членів (бо лише таких мож приймати до „зерна", щоби не пускались на „щирість" та на „кляття", бо де іде о існованнє народу, там це лиш компромітує людину на віки!

Впрочім сама мета союза є так благородна і цілком нереволюційна, що властиво кождий, що не є безхарактерником, або хрунем може до нього належати. Коли ж би якимсь способом до „зерна" закрався провокатор, то щож легшого, як скликати нараду і про око ухвалити розвязання „зерна", а на місце того підозрілого — вибрати нового певного члена.

Але припустім таке: засіданнє зерна накривають. Щож побачать? Сидять собі 6 осіб при чайку і гуторять. Ані книг, ані протоколів перед ними нема. І в їх податкових книжочках — також нема нічого цікавого. Як жеж тут з такими „уржендувати"? Одним словом компромітація, але очевидно не для тих що при чайку сидіти. Всьо то однак лиш під тим услівем, щоби ніхто не важився робити собі якихсь записок. Особливо є небезпечні молоді хлопці, що радо записують собі свої щоденні спостереження до своїх „нотіцбухів". Через таке розстріляно бідного Фолиса (сина посла) у Львові! У такого молодого чоловіка не зашкодить часом і ревізію його записок перепровадити.

Но — але тепер, приходжу до обговорень найважнійшого заміту::

Коли це має бути тайне, то на що ви добродію, протаке пишете в так поширеній часописі як „Свобода", котру прецінь можуть читати і певно таки й читають — і вороги?!

А я скажу: нічого най читають. Нічого вони з цеї статті не довідаються такого, з чого би могли користати.

По перше, так, як я знаю Рутенців, то ще може бути навіть сумнівне чи такий „Союз" взагалі повстане.

А хто може знати? Може рабство та хамство так вже розпаношилось в Ріднім Краю, що й пятьох щирих і гордих душ не найдеться, щоби заложити **„Головне зерно"**. Може се й неправда, але коли я розумую над справою Бесерабової — то я вже на всьо приготований, на кожде хамство, хоч би лиш per omissionem commissum (доконане через опущенне).

А друге: Коли і буде, що в Ріднім Краю з моїх плянів та поданих тут (в слідуючім числі) статутів — то при крішці осторожности — може „Тарасовий Союз" до року цілий край, а бодай всіх тих менших у нім обіймити — а ніякий шпіцель, чи аґент дефензиви нічого не буде знати. Певне, що збільшиться скоро число сцисій з ріжними шовіністами польськими по урядах, ресторанах, трамваях, торговлях і т. инше, але такі прояви повинні і без „Союзів" являтись реґулярно там, де є національний утиск, а утиснена нація не є з лою та ґною,, але з тіла, крови і кости!

Тут отже ніяка небезпека не грозить, а користь, — я в це вірю, буде велика. — Таки найдеться бодай сотка читачів, що дотичні мої статті вишлють в рідну сторононьку, там вже щоби лиш десятьох, а най пятьох взялося до роботи, то наслідки до кількох місяців безумовно дадуть про себе знати. Впрочім в книгарнях дасться зауважити відповідний рух.

Я маю однак особисту просьбу до моїх чесних земляків: коли діло буде вже в руху — зробіть ласку і при задержанню всякої осторожности і тайний дайте мені в який спосіб знати, що так вже є, що „Головне зерно прозябає і пускає парости що наші люди горнуться до союза, і сповняють то — чого я по них сподівався.

Моя адреса:

Wien, XVIII Martinstrasse, 13.

Що до Америки — то це вже инша пара кальошів. Шановні Земляки самі вже розберуть, що з поданих тут статутів надається для Америки, а що ні. Певна таінственність, знаки пізнавання і т. д., і тут однак не зашкодить таінственність обмежує паскудженє, критикованє і такі другі приємні прикмети наших „пилософів". Місто вкладки — можна буде стягати народний податок, але **ширенє „Кобзаря"** мусить стояти таки на **першім пляні.**

Звідси назва **„Тарасовий Союз"** Маю надію, що дістану незадовго і з Америки пару звісток, як діло наладжується.

Лиш доброї волі потреба і витревалости. Най доки що в кождій нашій кольонії повстають негайно такі „Тарасові Союзи". **А „Союз Союзів"** дуже легко буде вже потім заложити. **І тому — сміло і охочо до роботи!**

Др. Кирило Трильовський.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. В. Подорожна, Дензес Сіті: Колиб на тих працальних сходинах менше говорили і співали, а більше зібрали на народні справи, то ми радо помістили би, як примір, гідний до наслідування. Але саме балаканне і співанне — України не збудує.

П. К.: „Амер. Українці в альбум" занадто еротичне і длятого не помістимо. Впрочім Микола Вороний написав деде гарніщий вірш на цюсаму тему. Цей вірш поміщений в одним з календарів У. Н. С.

Л. З.: Ми відіслали вам лист, а про спімнені в ньому ляцькі звірства напишемо при нагоді.

ЗАПИТ.

Від одного члена Українського Народного Союза дістала канцелярія письмо, в якій він просить о запомогу, бо йому вмерла жена й він лишився з 5 дітьми.

Український Народний Союз дає посмертні запомоги по женах, але тоді, як жена стояла в Українськім Народнім Союзі. Український Народний Союз бере гроші на запомоги з вкладок членів, плачених правильно щомісячно до каси Союза. Щоби родина помершої жени мала право до посмертної запомоги по ній, на се треба, щоби покійна була за життя приступила до Союза та платила точно визначені на неї вкладки. Коли вона сього не зробила, тоді Український Народний Союз, ні ніяка друга організація в світі родині запомоги виплатити не може. Союзови може бути жаль і мужа в його тяжкому терпінню, і дітий в їх сирітстві, але Союз не може зробити того, що є понад його сили, що є заборонене законами та волею членів.

Розглядаючи письмо того члена, канцелярія Українського Народного Союза побачила, що відділ, котрого належить сей член, має 75 мущин, а всего 9 женщин. Що се значить? Се значить, що велика більшість мущин мала на стільки почуття обовязку супроти своеї родини, що обезпечила себе, а властиво свою родину на случай якогось нещастя для себе. Однак лишень маленька частина членів сього відділу розуміла се, що вони не обезпечили себе самих на випадок, якби яке нещасте сталося їх женам і якби так вони, батьки родини, лишилися з дрібними дітьми, а без материй. Спитати треба сих батьків родини. Чи вони не знають, що Український Народний Союз може після закона дати запомогу по помершій жені члена лишень, як вона була членом? Чи думали вони над тим, що буде з ними, якби там (не дай, Боже) вони лишилися самі з дітьми, без матери? Чи не варта би над сим застановитися і подумати про якусь зараду на сей случай?

$3,065 ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЄ ДО РІДНОГО КРАЮ.

Не минуло два місяці, як Обєднанне переслало до краю від американських Українців дві посилки, а то 1165 і 1190 дол. на старокраєві потреби, в тім 1500 нанегайну поміч Рідній Школі, яка опинилася над берегом руїни.

Чи той вже сам факт не вказує кождій свідомій людині, яка велика користь для нас і краю з тої народної роботи, яку веде Обєднанне. І чи той факт не застановить часами ту ще велику масу наших незорґанізованих людей, як і тих, що в народних організаціях, а відтягають вперто від народного податку та инших жертв, щоби й вони прилучилися до гурта тих благородних, що від літ двигають весь тягар допомоги старому краеви.

Кождий свідомий Українець повинен тішитися і брати собі за честь, що ми в Америці мимо нашого розбиття змогли злучити всі наші народні орґанізації до спільної праці над визволенням рідної землі. Що ми втягнули до спільної праці ввесь наш свідомий загал. Що ми залишили всяку партійну і гурткову боротьбу, а взялися до позитивної праці. Що ми відокремили здорове зерно нашого громадянства від тутешних фахових киринників, руїнників та деморалізаторів та вчимо своїм власним приміром як треба визволяти й обороняти Україну, чи лайкою, брехнею та наклепами, чи такою роботою, яка вбирає і живить наших сиріт і інвалідів в краю, піддержує українську школу та українського духа і веде український нарід до дальшої безпощадної боротьби за визволенння рідного краю з рук наїздників.

Своєю працею, а нічим иншим хочемо проговорити до розуму і серця нашого загалу, що доля нашого народу в наших власних руках. Великий час і велика руїна, яку переживає український нарід потребують великих жертв від кождої свідомої одиниці і сильної орґанізації, бо вороги наступають на нас сильним і добре зорґанізованим наступом. Такою власне орґанізацією, що має за ціль ставити опір ворогам нашого народа є Обєднанне. Його попертн належить до обовязку кождого свідомого Українця. А попремо його найкраще тоді, коли зложимо всі як оден народний податок, призначений на визвольну боротьбу в краю. Л.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

О, СОНЦЕ!

О Сонце, Сонце,
Проміням ясним
Зійди над світом,
Бідним, нещасним!
Освіти душі
Народу того,
Що так багато
Зазнав лихого!
Огрій зболіле
Серце і рани,
Хай він вже вільним
Оком погляне
На цей світ білий,
Хай він воскресне,
О Сонце ясне,
Тепле чудесне!
Боже, наш Боже
Ми твої внуки,
Зішли проміння,
Щоби науки,
Що життя дало,
Не пійшли марно,
А щоб нам в душах
Зацвіли гарно,
Щоби знали
Всі нашу мету
І не згинались
Мов очерету
Ці стебелинки
Під подих вітру —
В важні години.
А щоб як дуб той
Стояли сміло
І разом взятись
Вміли за діло!
І разом взятись
І разом стати
Радше за волю
Життя віддати
Як під ударом
Горя недолі
Шиї згинати,
Мов віл в неволі!
Боже, наш Боже,
Ми твої внуки,
Освіти душі,
Розвяжи руки!

А. Л.

1894-1924

Ювилейна Кампанія

ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА

МУЩИН, ЖЕНЩИН, ХЛОПЦІВ, ДІВЧАТ І ДІТИЙ ВІД 1-ГО РОКУ ДО 55 ЛІТ ВІКУ

НА ОБОЗПЕЧЕННЄ ВІД $100 ДО $2,000 ПРИЙМАЄТЬСЯ БЕЗ ВСТУПНОГ ОПЛАТИ.

$1,200,000,00

НАЙПЕВНІЙША І НАЙСКОРША ВИПЛАТА ЗАПОМОГ НА СЛУЧАЙ ТЯЖКОЇ НЕДУГИ, КАЛІЦТВА АБО СМЕРТИ

Приєднуйте Нових Членів!

ДОПИСІ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Дволітна річниця тов. „Вільні Козаки".

Щоби помянути дволітню річницю свого заснования тов. „Вільні Козаки" урядило торжество, дня 26. падолиста в гали Ганчака. Крім членів прибули і запрошені гості із трентонської громади.

Торжество зачалося о год 8. вечером промовою предсідателя тов. „Вільних Козаків", д. И. Юшкевича. У своїй бесіді він сказав, що це свято уладжено на те, щоби звязати сердечнішою і братерською любовю усіх членів товариства, а а заразом заохотити Українців до злуки у своїй центральній твердині, якою є У. Н. С. Прикінці сказав, що на свято прибув відпоручник від головного уряду.

Серед урочистої тишини на галю ввійшов в супроводі д. П. Стадника, головний містопредсідатель У. Н. Союза д. Теодор Грицей. В тій самій хвили зірвалася на гали буря оплесків, якими витано заступника голови найстаршої і найсильнішої української інституції в Америці.

На просьбу предсідателя товариства д. Т. Грицей забрав голос. Подякувавши за сердечний привіт, став говорити про У. Н. С. Виказав уперед числами, що наша організація є справді кріпостю, біля якої гуртується усьо здорове, українське життя. У. Н. С. має вже більше ніж 25.000 членів а майна один міліон і двіста тисяч долярів. За собою має наша організація вже 30 літ праці, яка принесла загальне освідомлення, а притім поратувала грошевими допомогами тисячі вдів, сиріт і калік. Незвичайний зріст У. Н. С. за послідні роки вказує, що наша еміграція вже добре знає, що нема нігде на світі беспечнішої й совіснішої організації, як є У. Н. С.

Д. Грицей пригадав зібраним страшний час інфлюенциі і як У.Н.С. не накладав ніяких надзвичайних податків, а виплатив усі зобовязання скоро і точно у всіх випадках. Тодіто були такі „організації", що розлетілися а бідні вдови і сироти зістали покривджені — не дістали ані цента, хоч їх мужі і батьки платили свої вкладки.

Для того є обовязком кождого Українця вступити до У. Н. Союза, коли хоче напевне мати забезпечену свою рідню на припадок смерти, або каліцтва. Прикінці своєї гарної промови, побажав д. Грицей, щоби товариство і надалі зростало в число членів в майно, і щоби всі члени діждалися святкувати колись разом 30-літній ювилей свого існовання. — Довгогремлячі оплески були подякою за дуже удачну бесіду і за щирі бажання.

Відтак забрав голос д. П. Стадник, який переважав історію організовання членів У. Н. С. в місті Трентоні і про братство св. Петра і Павла, яке належить до У. Н. С. від 1908 р. Потім перейшов на дволітню історію тов. „Вільні Козаки" і виказав з успіхом, що за такий короткий час воно зібрало вже біля себе 60 членів. Сей світлий розвій треба завдячити здоровій союзовій ідеї, яка є правдивою всеукраїнською організацією. Промовець закінчив свою бесіду кличем: — Хай живе наша українська твердиня, хай живе У. Н. С. і хай злучить біля себе усіх добрих дітий України на американській еміграції!

Грімкі оплески показали наглядно, як Українці люблять і шанують свою найперршу нзд всіми організацію.

Відтак д. П. Стадник просив д. Грицея, щоби дав звіт про роботу і цили „Обєднання".

Д. Грицей у річевій бесіді, переповів, як творилося „Обєднанне", а саме на руїнах б. Нар. Комітету. Підніс заслуги Ліги Горожан, яка робила добру роботу в пору найбільшого занепаду і зневохоти та як як відтак відтак повстало „Обєднанне" українських національних організацій — для несення помочі старому краєви. Нині навіть найбільше зневірені люди мусять признати, що „Обєднанн" робить роботу добре. Воно збирає гроші на такі цілі, як найбільше важні для рідного краю, а саме на „Рідну Школу", на „Просвіту", на інвалідів та на сиріт на видаванне боєвої пропаганди, на боєву акцію, на кооперативи, на реміснчі школи і загалом які небудь народні цілі, які служать для піднесення моральног і матеріяльного уровеня нашого народу. „Обєднання" не любить тільки той, хто не хоче нічого дати, хочби на незнатн яку ціль.

Бесідник закінчив тим, що віддав честь трентонським Українцям, які складали все щиро свої жертви на народні цілі.

Відтак на внесення д. Ф. Калужника, усі присутні встали з місць, щоб в той спосіб подякувати і віддати пошану д. Т. Грицаеви за його труд і щирі слова. Зібрані ще й відспівали йому сердечне „многая літа". Потім д. П. Стадник помянув першого, каміняра, першого члена У. Н. С. в Трентоні, бл. п. Івана Паславського. Шануючи його память усі повстали з місць, а то. „Вільні Козаки" ухвалило замісць вінця намогилу, 5 долярів на Рідну Школу.

Відтак прочитано привіт першого седретаря товариства, який перебуває тепер в Дітрой, Миш. Цей привіт звучить: — „З нагоди вашого свята засилаю щирий привіт. Держіть високо прапор України. Засилаю на ваші руки $2.50 на Рідну Школу, і $2.50 на інвалідів. Іван Масляк.

Другий привіт прислал д. Олекса наконечний з Мейфілд, Па. Він звучить: — З нагоди торжества посилаю на ваці руки $1 народного податку,$1 на Рідну Школу, а $1 на інвалідів. Бажаю вам 150 членів до року.

Відтак зібрано 15 дол на гали, що разом зробило 28 дол. на нар. цілі.

По цім зачалася товариська забава, а старші завели балачку за ріжні народні справи.

По забаві гуртом відспівано громадно „Ше не вмерла Україна" і відпроваджено д. Т. Грицея на залізничу стацію. Кождому з учасників лишиться це торжество в дуже милій памяти.

Павло Стадник.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ІСТ ГАМОНД, ІНД. Бр. св. Йоана Хрестителя, від. 107, повідомляє, що річний мітинг відбудесь о 1. години попол. в неділю 21. грудня в гали Brooks House, 529. Morton Ave. Буде вибір урядників на 1925 рік і важні справи до полагодження. — Йосиф Мудрий, предс.; Іван Матейчук, секр.

ДЖОЛІЕТ, ІЛЛ. Тов. Т. Шевченка, від. 111, повідомляє, що річний мітинг відбудесь о 2.30 годині попол. в неділю, 21. грудня в домі ч. 1000 Herkimer St. Буде вибір нового уряду на рік 1925 і важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кари 25 ц. а урядник 50 ц. — І. Гуцул, предс.; І. Горняк, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Вол. Вел., від. 179 У. Н. С., повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудесь дня 21. грудня в Н. Домі, 1523 Гікорі ул. о 1-ій год. попол. На мітингу будемо принимати нових членів без вступного до Бр. і до У. Н. С. Се є нагода для кождого стати членом У. Н. С. і Бр. — Т. Шпить, секр., М. Паращак, предс.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Відділ 308 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в годині першій пополудни в неділю, 21 грудня. На сей мітинг проситься усіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду на рік 1925. Кождий член повинен привести нових членів, бо приймаєся членів і члениць без вступного. Неявившийся член на той мітинг заплатить кару 1.00, а урядник 2.00. — Миколай Гудима, предс.; Федор Данько, секр.

СТ. ДЖОРЕФ, МО. Повідомляємо всіх членів Тов. Зап. Січ, від. 355, що річний мітинг відбудесь дня 21. грудня 1924 на парафіяльній гали, о 2-ій годині пополудни точно. Мітинг важний, бо є богато важних справ, котрі мусять рішати всі члени і члениці. Програма є така: справозданнє старого уряду з цілого року; вибір уряду на слідуючий рік; поправленне тов. статута. Будесь принимати нових членів без вступного. Кождий член і члениця мусить явитися в означенім часі, бо неявившись заплатить після статута кару член 50 цнт., а урядник $1.00. Приходіт ьвсі і припровадьте хач по одному членови, а дістанете від місцевого секретаря нагороду готівкою одного доляра від повнолітного члена. — Стефан Юркевич, секр.; Петро Занько, кас.

МАДІСОН, ІЛЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 197, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудесь в неділю, 21. грудня о год. 2-ій попол. під ч. 804 Ель ул. Буде вибір нового уряду на рік 1925; контрольна комісія буде здавати справозданне з діловодства за мин. рік. На мітингу будесь принимати нови хчленів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кари 1 дол. а урядник 2.00. — Стах Костецький, предс.; М. Павлов, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбудеся дня 21. грудня о другій годині попол в парафіяльній гали під ч. 547 South Park Ave. Проситься всіх членів, щоби явилися на мітингу бо суть дуже важні справи до полагодження, як: вибранне нового уряду, справозданне цілорічне і другі справи. Напоминається членів, щоб вирівнали свою належитість, бо в противнім разі будуть виключені з Бр. і У. Н. С. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — М. Левусь, предс.; Сидор Звадюк, кас.; Д. Кархут, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що річний мітинг відбудесь о 1.30 пополудни в неділю, 21. грудня, в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітинг: Будеся вибирати новий уряд на рік 1925. Кождий довгуючий член має вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде виключений з товариства і з У. Н. Союза. — П. Петрів, предс.; В. Гриньків, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Уряд Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудесь в суботу 20-го грудня, о 6-ій годині вечером в гали церковній. Кождий член має явитись і вирівнати свої довги, бо в противнім разі буде суспендований. Буде вибір нового уряду на рік 1925. Будесь принимати нових членів. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Т. Танін, предс.; В. Колодрубець, секр.

КОРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбудеться дня 21. грудня, о год. 2-ій попол. в гали парохіяльній. На сей мітинг повинні явитись всі члени як оден, бо старий уряд здасть справозданнє зі свого діловодства і вибересь новий уряд на рік 1925. Також будесь принимати нових членів до Бр. і У. Н. С. без вступного. О. год. 4-ій, по бр. мітингу, відбудуться загальні збори, де мається остаточно вирішити справи громадські, як: Січ і читальня Просвіти, На сі збори повинні явитись всі громадяни. — Яків Семенків, предс.; Н. Шандровський, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, повідомляє, що мітинг відбудесь о год. 9.30 рано в неділю, 21. грудня, в гали Майнерській. Проситься членів о вирівнанне місячних вкладок. Буде справозданнє урядників і вибір нового уряду на 1925 рік. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1.00. — Миколай Зарічний, предс.; П. Головік, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітинг відбудеся 21. грудня, о год. 1-ій пополудни в гали церковній при Abel & Washington St. На порядку дня: вибір нового уряду, роздача календарів, справозданне з цілого року контролею і т. д. Безуслівно всі довги, якіб не були, мусять бути вирівнані. Довгуючий член не буде мати права до голосу. Неявившийся член підлагає карі. Будемо принимати нових членів до Бр. без вступного. — Ілія Гурин, предс.; Ол. Цепко, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ПРО ШКУРУ НА МЕДВЕДЕВІ.

До дискусії на сторінках „За Свободу" „Про українське питання".

Почалося від того, що п. Невідомий делікатно закинув співробітникові російського щоденника у Варшаві „За Свободу" (кол. органу Б. Савінкова) авторові голосного „Саніна", М. Арцибашеві, — масковане але виразне чорносотенство. До живого зачеплений „революціонер" у пошуканці аргументів на свою оборону заявив, що „собственно говоря" він сам Арцибашев, — „тоже" Українець. На такі „діктум" треба було дати на Службу Божу в подяку за несподіване придбання українського народу одночасно сумно похитати головою над будучою долею України, як що зголосить своє посвячення з нею більше таких патріотів, і — набрати в рот води. Але, ба: сталося цілком інакше. За прикладом д. Невідомого пішов проф. Кость Мацієвич, а слідком за ним п. Ол. Саліковський, кожному з них з окрема валив кільометрову відповідь М. Арцибашев, і дійшло вкінці до того, що в останньому (309) числі „За Свободу" буквально півтори великанських сторінки (девять довжезних шпальт!) завалено дискусією над „українським вопросом". Скажете: дуже похвально з боку редакції російської газети й дуже повчаючо для московських читачів, а цікаво й для нас. Навряд. Бо осьуся дискусія подобає на торг за шкуру медведя, який здоровісінько й без ніяких перепон вганяється по дебрах.

Послухайте лише. Поміж п. К.Мацієвичем і М. Арцибашевим зайшла суперечка над інтерпретацією тези „рівні з рівними". У чим річ — для наших читачів ясно: адже дискутуючі, це — Українець і Росіянин. В останне п. Мацієвич поясняє ближче своє розуміння політичної рівности українського й московського народів. Отже: 1) Підготовання протибольшевицької революції на землях України і організацію необхідних для цього сил мають вести лише Українці. Під гаслом „геть з катами і грабіжниками в імя свободи і народоправства має вестись робота на всій території бувшої Росії при взаїмній підтримці й у порозумінню. 2) Підчас протибольшевицької боротьби й ліквідації рад. устрою на Україні має існувати лищень українська влада й українське військо. Українські національні збори рішать відношення України до Росії: у бік повної суверенности, автономії, федерації чи повного обєднання. Свобода агітації запевнена, але агітують і голосують лише українські громадяне. Тамже рішать устрій держави. 3) Правові взаємини між Росією і Україною унормують спеціяльні комісії, вибрані обома конституантами; при федерації вони встановлять компетенції федерального уряду й краєвих органів, при самостійности України визначать державні кордони. Коли обі сторони признають формулу „рівні з рівними, то нічого висувати сумніви того рода чи напр. нові розділені держави будуть сильніші, чи слабші від давньої обєднаної і т. п. Силу держави творить національне почування, а не насильство, що зрештою найкраще доказала доля російської імперії, кольоса на глиняних ногах.

Також п. Ол. Саліковський (у тому самому числі названої газети полемізує з Арцибашевим по суті на цю саму тему. „Рівність" в розумінню російського письменника, така, що він уважає „сепаратистичні" змагання Українців в минулому, як інтриги ріжних гетьманів а в теперішному — інтелігентську фантазію та ще й з тавром австрійських аспірацій. П. Ол. Саліковський нагадує не лиш ідеольогію Кирило-Методиївського Братства, але й напрямні програми політ. партії до якої належить сам проф К. Мацієвич, себто соціялістів-федералістів і що саме федерація може бути здійснена лише добровільно, після боротьби за нац. політичну незалежність. Маніфестування словесної приязни частенько вживанням висловів „братерські народи" і т. п. — недоцільні. Московський мужик ніколи не назва південного сусіда ан і „Українцем" ані навіть „малоросом" лише хахлом а український селянин говорить про Москалів ні як про „великоросів" чи „русских", лише, як про „кацапів". Оба селяне є собі взаємно чужі й несимпатичні, й про жадне братерство немає між ними мови. На Україні є російські переселенці з перед 150—200 літ, а по нині вінчання української дівчини з „кацапом" вважається в Україні скандалом. Аргумент Арцибашева, що мовляв він ніколи не чув від українського селянина бажання політичної самостійности є безпідставний, бо звичайно з панами український селянин про такі речі рідко говорить. Важко булоб привязувати значіння до того, чи иншого вислову про російсько-українські взаємини з боку ізюмського, чи ахтирського сільського політика. Про справжні ідеї народу, як колективу, на цю справу свідчать наші народні пісні, скарб народніх почувань українського народу. У тих піснях нарід не пощадив навіть найбільшого героя Богдана Хмельницького, дорікаючи йому саме за Переяславську угоду. Переводючи паралелю поміж польським і московським пануванням на Україні, українська нар. пісня різко відкидає обі зверхности.

Відповідаючи негайно таки на цій самій сторінці, на згадані заміти, Арцибашев обурюється, що його опоненти доказують право українського народу на самостійність, а не потребу цієї самостійности і заповідає, що на дальше „За Свободу" буде поміщувати лише ті статті, про „українське питання", в яких буде говоритися про сю потребу. З другого боку Арцибашев обурений теж саме листами своїх читачів, які будімто не хочуть знати ніякого „українського питання" Він іде так далеко, що ласкаво признає факт розвитку українського національного „руху".

„Під гнетом сильної російської мовчанки український нарід мовчить, але він заговорить у свій час, а голос сорока міліонів людей подібний до грому бурі. Памятайте про це гурра патріоти. Сорока міліонів ротів не зачиниш шапками".

Після такого джентельменського жесту, Арцибашев розправляється з своїми українськими опонентами. Він ніяк не годиться, щоби з України вигнали большевиків самі лише Українці, бо лякається, що Українці гнатимуть не лише большевиків, а взагалі всіх Москалів (у російського публіциста предбачуючий нстинкт). Длятого „рівні з рівними" мають теж вести спільно будову по большевицької Росії.

Після скинення большевиків спільною організацією установлюється спільну военну диктатуру ген. штабу усіх повстанських військ, а будуча форма взаємин кол. російських земель і їх державний устрій залежить від спільних Національних Зборів. Арцибашев вже сьогодні в розпуці,, щоби одночасно з ліквідацією одночасно ми всі (себто: Москалі, Українці, Грузини й т. п.) не перебилися наче ідіоти", і тому „ви повинні згодитися на скликання якого небудь спільного уряду".

Типічна теоритична дискусія політичних емігрантів, переливання з пустого в порожне ради забиття часу і — заповнення газетного місця, без ніякого хісна й ніякого впливу на будуче Словесні найрозумніщі аргументи ніколи не переробліть психіки московської інтелігенції, яка без огляду на партії — від чорносотенства по комунізм вкл. — буде по вік по свойому інтерпретувати „рівність", аж поки не навчать її відповідної інтерпретації факти залізної і незломної дійсности.

(„Діло").

Повідомлення.

ДО ВСІХ ХВ. БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ І ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Згідно із ухвалою 15-тої гол. конвенції і референдум всіх членів, ухвалено видати календар на рік 1925. Календар вже готовий і висилка до відділів вже почалась. Обовязком місцевого уряду кождого відділу буде всі календарі роздати для членів і сколектувати по 30 центів за примірник. Належитість за календарі дістав кождий відділ в рахунках за місяць грудень 1924.

З огляду, що се послідний місяць в році і що за видання календаря У. Н. Союз обовязаний заплатити Свободі цего місяця, проситься всіх членів як рівнож і урядників, щоби за календарі належитість зібрали сего місяця і в цілости гроші переслали. В сей спосіб оминесь непотрібних переносів довгів на слідуючий рік.

Так само проситься всіх Вп. П. Секретарів, щоби висилки рахунків і звітів, не здержували аж до послідного дня в місяці або як де котрі опізнюються аж до послідуючого місяця. Рахунки і викази повинні бути вислані вже 26-го грудня щоби можна викінчити всякі праці в час, та замкнути книги для контроли нашої і державної.

Книжочки і відзнаки для нових членів вислано 4. грудня, а рахунки та викази 8. грудня. Як би котрий із П. Секретарів посилок не отримав, нехай зголоситься сейчас, а не жде до кінця місяця.

Роман Слободян, фін. секр.

И. Бунін.

СЛАВА*)

— Е, ні, мій пане, руська**) слава річ мудра! До того мудра що про неї варто булоб написати цілі досліди. Тут на мою думку, навіть один з ключів до всієї руської історії.

І взагалі даруйте мені, ви ще молоде та зелене. Ви ліпше слухайте мого готового. Я на дозвіллі своїх окулярів не здіймаю, сорок літ сохну над книгами, та й життевий досвід маю з яким хочете Ключевським***) можу в дечім поміряти-ся, — ви не дивіться на те, що перед вами другорядний букиніст. А все, що до тих Божих людей, то й полотів. Се навіть моя спеціяльність. Та ось вам кілька фігур із сієї галерії, і не якихось там легендарних, стародавніх фігур, а цілком достоментних, сучасних...

— Ось вам, наприклад, Мужик Борода. Був він вороізький Багато років перебував у порівнюючій невідомости. Як ось зненацька щасливий випадок. Пропала якось у одного заштатного полковника оріхова шкатула. Поліція нишпорить. Язик висолопила,— не знайшла. Що діяти? Кидаються в слободу до знахорів—ними під Воронемом, під Орлом, під Курськом, під Тамбовом хоч греблі гати. Входять до одного домика і застають цілу асамблею: стоїть десятки два бабів і зі сльозами розчілення дивляться на угодника, а угодник пє чай. На покуті накрито стіл, на столі кипить самовар, а за столом благодушний мужик, підперезаний дитячим рожевим паском і з бородою на всі груди: позирає з під лоба ясними очима і не відриваючись хлепче, та не з філіжанки, не з шклянки, а просто з полоскальниці. Допє витре рукавом піт з лисого чола, облизнеться і знову пошепки наказуе:

Наливай солодшого!

Розумієте, до того упрів, що навіть шепоче. І передня жінка найпоказнійша й найгарнійша, притьмом кидається до стола й наливає полоскальницю по вінця накладає цукру і знов назад стоїть, плаче і дивиться. А він знову цмулить, як теля

— Що се за чоловік?

— Божий чоловік ваше благородіє. Чай пють та й усе.

— Ти хто такий?

Відповідає ані трохи не збентежевшись:

— Я? Мужик Борода. Чай люблю.

— Можеш одну крадіж розгадати?

Сьорбнувши, каже скороговіркою:

— Ворожу, голубе, лише на тще серце. До завтрього, до ранку зачекай.

Другого дня збирають його зранку, ведуть до полковника, наказують ворожити.

— Ні, каже, так не годиться. Батьки вчили не так. Помолитись зпершу треба. Моліться. Всі моліться.

Всі моляться: пристав, квартальний, городовики****), полковник і все його родина, всі шестеро доньок. Але по молитві виявляється, що Мужик Борода ворожити не вміе. Женуть його звичайно геть по потилиці, — але щож далі?. Слава сього кретина від тоді починае набирати розголосу, що далі більш; і за ним ходять уже юрбами, обдаровують грошима і всяким иншим добром; найбогатші купці на перегони запрошують його до себе, кланяючись до землі. І він милостиво заходить сідае н найпочетнійше місце і — обпиваеться чаем. Пе і командуе:

— Наливай, як найсолодшого.

Ви не вірите? Гадаете, що не можеж бути, щоб двадцят літ почивутали, як ікону (образ) лише за те, що може людина цеберний самовар вибублити? Ну, мовляв пе, та не в сьомуж таки справа. Певне, хоч врядиголи чимсь иншим себе виявляє. Ну приміром бреще щонебудь божественне, хоч з чемности дурить. Алеж ні, зовсім ні... Тільки ж пе й набуває слави! А вже освідомити тую славу і сльози з котрих взирають на її носія, доручаю вашій власній мудрости.

— Але підемо далі. Ось вам ще якийсь Федя, теж воронізький. Прізвище трохи не зовсім пахуче: Федя Золотарь*). Але слава зн оувжтаки величезна. Хата в слободі двоє дорослих дітей, син і дочка, які дуже добре тургують крамничкою. А тато вже років з пятнацять ходить по улицях. Темне голобороде обличча, неморгаючі темні очи — і завжди мовчить, або ліпше сказати співає: ви його зупиняете, питаете, а він пре на вас, дивиться просто у вічі вам і дере походя, що небудь з писанія. Голос прото таки страшний. Та й сам страшний масне волосся, босий, ввесь, звичайно, в лахманах, на голові зелізний таган ніжками до гори, — царська корона. Головнеж занятте — в г...ні копатись: як тільки задзвонять до утрені він за місто й до вечора копає там палицею по орах, де золотарі ночами міське добро вивалюють. Напрацюеться до самого поту — і до дому ночувати. А ще що? А ще —знов же таки нічого! Отже за віщо, скажіть, його грошима, булками та иншими подарунками обсипають? За що руки хапають, цілюють, та не тільки руки, але й палицю смердючу? Не знаю, не знаю. Фільосовуйте зновуж таки сами —єсть бо над чим. Без жартів кажу єсть над чим!

— Пригадую ще Кирюшу Борисоглібського, Кирюшу Тульського, Ксенофонта Окаяного. Кирюша Борисоглібський, мужик з торговельного села під Борисоглібським. Пика свіжа, румяна. Острич одного чудового дня голову пелехами, розбувся, одягнув жіночу спідницю, взяв у руки плетень (лом) і подався в місто. Вибрав велике свято Тройцю — і просто в собор**) до обідні. Там звичайно на переднім пляні все вельможане паньство, все урядництво міське вповній парадній формі. Жара, духота, тіснота надзвичайна, сонце пече просто з купули, а березова зелень на підлозі й по стінах вяне, покійником тхне. І нараз страшний коровячий рев: Вдираеться в церкву Кирюша і з коровячим ревом пре крізь натовп просто до амбони. Само собою поліція його за карк й назад, але діло вже зроблено: ввесь собор, а потім і все місто вражене й схвилюване. А кирюша, як приставився на Тройцю коровою, так і лишився на цілих три роки. Цілих три роки ходив німий і тільки ревів. Реве, дме трубою орихопсякою і ріжними рухами пророкуе. Потикає пальцем у кулак — весілля знахить, буде; складе навхрест руки — буде покійник. А на четвертий рік підрахував якось виручку, побачив, що сума зібралась чималенька, та й до дому. Збудував собі домик, присадок з рожами завів і таке инше. Звичайний шахрай Авже ж. Ну, а слава ж як? Адже ж була вона? Була так, як і в инших двох, згаданих миого разом із сим Кирюшею, себ-то у Кирюші Тульського і в Ксенофонта. Кирюша тульський був маленький на виріст і вельми благообразний, начитаний в Писанії і солодкоспівний. На грудях на сіренькій чумарочці, торбинка, а що там у ній — „смертному ліпше й не зазирати туди, любі сестри, вдовиці і мужні жони!" А Ксенофонт нимусь прозвав себе окаянним. Молодий хлоп, рябий, довгий одягнений послушником, І вся юродивість полягала лише в що тинявся по місту і пив у міщанок та купчих чай коньяк з оливою. Знову скажете, звичайний дурисвіт? Цілком з вами й сим разом годен. В одного на грудях таемнича торбинка, у другого олива, — та й годі. Однак у чім же секрет? невже тільки у торбинці з оливою?

— Далі намалюю вам з таких самих на перший погляд теж ніби дуже простих дрігур, ще двох: Тодосія Хамовницького і Петрушу Устюзького. Тодосієви також одного разу набридло бути звичайним двор ником, і він теж одного разу розбувся, возложив на себе желіза, себто просто обмотався собачим ланцюхом, приходить у підручні, якогось волоцюгу Петрушу і пішув пророкувати. Ви знов подумаете — виходить мавже якийсь там хист. Але і знов я вас розчарую: ані якісінького! Пророкував він вельми бездарно і, головне вельми недбало, а вигляд мав зовсім не пророчий: звичайний лисий мужик, літ під сорок з превеселими й нахабними очима. А Петруша був ще більш ординарний. Вигляд мізерний, розум курячий, вдача паскудненька і похоплива. Жінок, дівчат инакше не звав, як воробчиками, пташечками, канарочками, а пажерливости був надприродної. І особливо на молошну лакшину та на кавуни. Побачивши кавуни ввесь трясся і кричав: „Спокуса, спокуса велика спокуса!" — Потім хапав кавун, ставив на коліна і вигрібав пятернею до денця. Ви ще раз спробуете сказати, що дурисвітів, мовляв, не можна не можна брати в рахубу і що й сим двом угодникам треба дати спокій. Але, по перше, я — як і хотів сказати, як богато серед наших знаменидистий було й є дурисвітів і виродків, а по друге, повинен нагадувати вам. що ціль може полягала зовсім не в тім, щоб їх судити: а вернув зовсім до иншого до того, що ми русичі, споконвічні прихильники дурисвітів і виродків і що се наша воістину знаменита особливість, наша „бабська охота до пророків льживих", Є предметом гідним найпильнійшої уваги. А крім того ніяк не можу погодитись, що прим. Тодосій і Петруша тільки дурисвіти. Ні голубе, се в дечому люди, варті подиву. Ви тільки уявіть собі сю найвиселійшу недбалість, найбезсоромнійшу легкість, з якою провадив своє земне подорожуванне ось сей самий Тодосій серед инших русичів, яких він геть усіх і на завше порахував за цілковитих ідіотів, порахував звичайно не розумом, а, а так мовити всім єством своїм. Хиба се не геніяльність у своїм роді*)? Але геніяльність й Петруша. Тут ви теж повинні уявити собі щось зовсім виняткове в розумінню цільности ходячого ненажерливого черева, його зоольоґічної накеруванности виключно до одної цили — до локшини, кавуна до канарочок, яссочок**) Гадаю, що такої примітивности зоольоґічности ви нігде, крім русичів не зустрінете. І повірте — юрбу саму і вражала (звичайно, для неї самої невідомо) та страшна сила сієї зольоґічної цільности.

— Чимсь подібним до них був і знаменитий Іван Степанович Ліхачов. Сей був богато років „ліхачем" — візником***) — тому й прозвано його Ліхачовим,— стояв у Соболях, знаете, звичайно, щ осе таке було, — цілий квартал бардаків, — а потім кинув свого фіякра і перевернувся у бродячого навчителя святого життя. Надів підрясника, підкапок едвабний — і пішов. По пророчому, лисий не гірше Тодосія й так само благодушний.. Балакає з найутертійшим красномовством читає наутертійші нотації, а сам звичайно, пильно поглядає, скільки саме пятаків жалілива дурепа з хустки розвязує. Сюжет на мою думку, теж виключно цікавий! Тук, як бачите, теж знайшла людина, стоячи цілими роками кола бардаків, якийсь незвичайний погляд на світ, на життя на людий!

— А ось іще Ванюша Кувирок. Чому Кувирок? Атому, що „кувирхался", ходив переважно колесом. Дивовиясно!. Міг хоч пять, хоч десять верстов так ходити. А до сього додайте його лик: зморщений хлопчик літ під сорок, з лукавими оченятами і з розпущеним жіночим волоссям, правда підрізаним трохи, бож ходити колесом з довгим незручно. Уславився між иншими тим, що відбув прощу до Київа з самою Макарівною, богородицею всіх московських юродиць і до того прощу не просту, а, а так, як би мовити вражаючу: Уявіть собі, що ся сама Мотра Макарівна набрала в Київі і повела з собою в Москву аж сто душ найвиборнійших по бридкости зовнішній і внутрішній дурнів і дуреп*) Волосся, мій пане лізе до гори, як подумаєш, що се за орда йшла з усяким дреколієм в руках і в відповідних до її стану одіннях!

— Отже на сій картині дозвольте закінчити поки-що. Гадаю, що на перший раз доволі. Додам, ще тільки одного Даншушку Коломенського. Сей вийшов із родини бузувірсько-побожної, багатої і суворої, був єдиним сином у запеклого старовіра, начитаного фанатика і зробився юродом ще змалку: відростив волоссе, — зауважте сю дивну рису, пристрасть до жіночого волосся! — і почав виявлати страшну жадливість до грошей, до гри в бабки і до танцю в той час, як наглядить покійника. Був він надзвичайно вродливий, понурою східною вродою, і короткозорий до того, що його инакше й не звали, як сліпа срака*), а грав так, що невдовзі вславився на весь повіт, бо в грі не мав собі рівні: міг стати хоч за пів верстви від кону і проте з одногу маху зрізати своєю довгою рукою ввесь кон геть чисто. Грає, обіграє й богатіє. Бабки у нього лежать вже цілими мішками, а битки він має такі, що за всякий з них добрий грач, знавець діла, ладен був би в попа в наймитах три роки відслужити. Грає, збиває добро, торгує міняє, а прибутки десь у землю закопує й те, що набирає на похоронах за свій танець над покійником. Все се досить диво, авже ж? Дикий надовбень, понурий красень з синім волоссєм по плечах, літо й зиму (навіть у найтріскучійші морози) босий і в самій сорочці — і з дня на день або грає, або бігає на похорони. Грає то ніби цілком нормальний, лише мовчаннем та виглядом відріжняється од инших, а як тільки почує, що в слободі, чи місті є є померший — бігом до церкви на одправу: вдерається й до знемочи беться в буйнім танці над трупом. Та що там. Навіть у Москву бігав, почувши про смерть Семена Митровича, — певне знаете, яка се серед юродів парсуна була? — і все для того, щоб „одтанцювати його в Царство Небесне", а за танець тугенька напхати калитку тим що дасть вражена юрба. Калитка в нього завжди на грудях висіла і можете уявити собі, як вона греміла й дзвеніла пятаками, коли він несамовито стрибав і хитався на всі боки!

— А на кінець знаете, як він загинув? Був люто розірваний своїми земляками за підпал церкви**). Давно вже в слободці коїлося щось дивне: часто почало горіти, і невідомо з чого. Виявилося, що се Данилушка працює, що в нього звилася нова пристрасть — підпалювати. З сього й почалося: що не ніч, то й поажежа, і завжди на сю погориджу перший звляється, мчиться в танцю Данилушка. Вмираючи сам признався:

— Хотів усю коломну пустити огнем за вітром, відтанцювати в Царство Небесне...*)

Перекл. М. Джеря.

---

*) Гадаю, що наші читачі не нарікати-муть на нас за переклад сього нового нарису одного з найбільших московських письменників. Сей нарис пивертає московську душу, як рукавицю, і допомагає зрозуміти те, що діється тепер (і раніш, протягом усієї московської історії діялось) у білій Росії, а тепер у СССР.

**) Руська — скрізь в розумінню московська.

***) Знаменитий московський історик.

****) Поліційні урядовці.

*) Робітників-асенізаторів у Московщині звуть жартом золотарями.

**) Катедра.

*) Порівняйте: Тодосій і Ленін. М. Д.

**) Порівняйте: Петруша й Зиновєв. М. Д.

***) Найліпші одноконні візники в містах.

*) Порівняйте українських комуністів. М. Д.

**) Буквально з оригіналу. М. Д.

***) Доля, яка чекає й Ленінців. М. Д.

*) Порівняйте з погрозою Троцького: „Уходя, так хлопнем дверями, что весь мір содрогнеться". М. Д.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви зложені до Обеднання на Оборону Рідного Краю в часі від Конгресу до кінця падолиста 1924).

28. **Алтуна, Па.** збірка, переслав Гнат Олексин .... 8.74 (Зложили: Бр. Неп. Зач. Пр. Д. Марії, від. 145 У. Н. С. від себе 5 дол., по 50 ц.: П. Патронік, І. Висоцький, Фультанович, Григорій Сеньків, І. Олексин, а Антін Бяча 53 ц.)

29. **Ст. Луіс, Мо.** Збірка в церкві Усп. Пр. Д. Марії на Р. Ш. 7.70

30. **Вілмінгтон, Дел.** збірка в Укр. Клюбі на Р. Ш. передав Т. Яворський 4.00

31. **Честер, Па.** Стефан Опалінський на боротьбу 1.00

32. **Йонкерс, Н. Й.** з панахиди на інвалідів, переслав о. Сполітакевич 20.00

33. **Ст. Луіс, Мо.** збірка $100 на інвалідів, $15 на Р. Ш., переслав І. Добромільський 25.00

34. **Ембрідж, Па.** збірка для пол. вязня Івана Кизими, переслав о. Дмитрик .... 6.00 (Зложили: Стефан Дідух 5 дол., а Н. Н. 1 дол.)

35. **Сиракюз, Н. Й.** збірка Місцевого Обеднання, переслав М. Клюсік .... 175.00 (Призначено $75 на Р. Ш., $50 на інвалідів, а по $25 на сироти і бурсу на Лемківщині. Жертви зложили: Іван Гімінський 5 дол., В. Кирик 4, М. Малімон 2.50, а по 2 дол.: о. сов. Лев Левіцький, Юрій Дашкевич, О. Савіцький, Роз. Сіканич, М. Дудик, Стах Бенурський, А. Гучко, М. Чибіняк, А. Данів, а В. Глива 1.25; по 1 дол.: В. Корняк, А. Пахолик, Яків Гайдук, Д. Оринич, М. Качмарик, Ілия Копко, Іван Патик, Т. Андрусишин, Гр. Федорук, Іван Гадак, Д. Мацко, М. Комар, П. Касарда, І. Лисюк, Ст. Восачко, А. Чибіняк, Р. Волошин, Ф. Парибус, Д. Матвійчук, М. Смород, О. Кирик, Г. Порценялук, Р. Жеребний, М. Галчин, Гр. Гнатко, М. Величко, Ст. Кобиляк, М. Рудий, Й. Щудлик, А. Лютеран, Т. Дудинський, П. Мацко, В. Филипчак, М. Граб, М. Снігур, М. Дебіцький, Т. Герчак, А. Каній, А. Куратник, Ів. Родич, П. Кудлик, З. Пиланюк, Ів. Корнафел, М. Клюсік, М. Намісняк, О. Шкляренко, Н. Мельник, П. Панчишин, І. Коцура, М. Демяник, Гр. Демяник, Р. Возніčак, М. Возніčак, Т. Петруняк, П. Фірман, Ст. Присажнук, Вол. Дячук, Семань Лукачик, В. Шеремета, С. Кац, Хая Кац, В. Кіцак, П. Когут, Н. Когут, Ф. Ковальчик, Л. Залецький, А. Яворський, В. Лэба, Іван Робак, К. Суха, Ілько Каменюк, Н. Костів, С. Козуб, В. Гуменюк, Іван Микулич, В. Осухівський, М. Гуменюк, І. Кіщак, Ів. Ліщинський, Ілько Чернатович, К. Петришин, І. Черемха, Г. Ляльнук, В. Осухівський, Ол. Шмокалук, М. Кіянка, Я. Фургаш, О. Дубіцький, І. Танів, а І. Кумба 75 ц.; по 50 ц.: М. Нестор, В. Мацко, А. Бручак, Т. Бура, Т. Сушняк, Гавр. Щомак, Ф. Мацко, П. Комарніцький, П. Гусак, Іван Ваніско, Юлія Паращак, Т. Чибіняк, М. Лютеран, С. Косцук, Іван Каній, М. Іванишин, Ф. Майкович, М. Шкраб, Й. Березовський, В. Гласький, В. Кіянка, Із. Васильчак, М. Беднар, Ф. Фаворик, Ів. Кравчук, А. Гіба, А. Варян, Іван Дрозда, Ева Майкович, М. Мерва, Г. Гнатко, Д. Значко, М. Здезюх, М. Кардуківна, В. Красневич, П. Ухаль, А. Кудлик, П. Гайдук, В. Москаль, Н. Шпак, Й. Лумшак, С. Вага, Луць Мороз, А. Рибак, Ю. Маринюк, Т. Драбик, М. Кушнір, К. Рибак; по 35 ц.: П. Перун, І. Слвка; по 25 ц.: М. Кулба, Д. Кіт, І. Клим, М. Калиняк, Ю. Дуцар, Л. Озобар, Н. Лозинський, М. Шурик, І. Пуфка, Х. Газов, А. Скурлат. Сколектували: П. Кудлик, В. Каній, А. Яворський, Ілия Каменюк, К. Рудак, В. Осухівський, Ілія Чернатович і М. Клюсік).

36. **Філяделфія, Па.** о. Іван Титар, нар. под. за 4 місяці 1.00

37. **Дітройт (Гемтремк), Міш.** Бр. св. Михаїла на Р. Ш., переслав М. Стахів 25.00

38. **Літл Фолс, Н. Й.** збірка на Р. Ш., переслав Лев Голіят .... 32.85 (Зложили: Михайло Зубович 2 дол., а по 1 дол: Лев Голіят, Йосиф Франків, Іван Конікович, Андрій Гливич, Микола Паламар, Ів. Кравецький, Марія Прунько, Олекса Алисевич, Евген Скибінський, Григорій Прунько, Михайло Нартика, Гнат Погорецький, Юрко Корбила, Ів. Кулковський, Данько Поцинтилюк, Микола Смирнчинський, Дмитро Кифор, Іван Коніковнч, Гриць Голідрига; по 50 ц.: Михайло Кубов, Андрій Линьо, Максим Бобак, Йосиф Остач, Семко Остач, Ілия Коніковнч, Мих. Русин, Мих. Павчинський, Йосиф Кравецький, Теодор Боднар, Гринько Тиран, Андрух Заяць, Онуфрій Присунька Павло Карпович, Стефан Яцик, Катерина Коротніцка, ким Рекрутяк, Остап Швайковський, Семко Біловус, Ілярий Стрнек, Теодор Стриек, Петро Горщкоя, Онисько Мороз; по 25 ц.: Мих. Кузьмак, Вас. Романик.

39. **Де Мойн, Айова.** Андрій Мельник по $5 на Р. Ш. і боєв. фонд, а по 2.50 на „Просвіту" і інвалідів, разом 15.00

40. **Бофало, Н. Й.** З Академії з нагоди 6-тої річниці нашої державности, яка відбулася при перкві св. о. Николая; на Р. Ш., переслав о. шамб. Курилло 25.00

41. **Бофало, Н. Й.** Бр. св. О. Николая, від. 121 У. Н. С., нар. под. 1.25 (Зложили: Стефан Кушка 75 ц. и Теодор Кушка 50 ц.)

42. **Шікаго, Ілл.** Микола Шемердяк на край 2.00

43. **Джанставн, Па.** о. Лев Чапельський, нар. под. (друга половина) 6.00

44. **Маганой Сіти, Па.** Збірка в церкві 2. падолиста підчас панахиди з нагоди 6-о річниці проголошення Зах. Укр. Републики, переслав о. С. Склепкович .... 104.00 (Призначено по половині на Укр. інвалідів у Львові і сироти в краю жертви зложили: С. Онуляр 3 д., по 2 дол.: о. Стефан Склепкович, О. Рой, В. Миронюк, М. Баток, по 1.50: М. Осадчук, П. Віяванко, а Д. Гайдамака 1.45; по 1 дол.: В. Гнатюк, І. Цапар, А. Білик, І. Виклюк, Ю. Медвідь, С. Луговий, С. Рога, І. Козій, М. Пушкар, В. Радик, В. Самусь, О. Кассіян, С. Будзар, І. Гинтош, В. Мазур, М. Кічула, А. Білявський, Д. Цимбала, В. Крупа, П. Вітюк, Ф. Пограничний, П. Радик, І. Гришак, М. Гинтош, В. Луговий, В. Курівчак, А. Стасюк, М. Тихоневич, С. Стасюк, С. Гуменюк (Тимка), О. Хомик, І. Годованець, П. Рихальський, Т. Полівка, А. Дзядош, І. Землядух, М. Непийвода, Я. Гуменюк, І. Готра, І. Мостовюк, І. Хома, С. Гандзюк, М. Гандзюк, Н. Качмарчик, Т. Самусь, М. Качмарчик, В. Козій, А. Кічула, М. Лугова, М. Василинин, Г. Коваль, І. Косик, В. Василинин, І. Гітр, М. Гладь, Даняковський, М. Корнацький, Ф. Теслюк, М. Прокоп, А Шуйка, Г. Дудун, А. Онуляк, В. Миронюк, М. Прокоп, Г. Дудра, І. Качмарик св., Г. Петрівський, П. Нетрівський; по 50 ц.: Т. Козарацький, Н. Луговий, П. Семенюк, І. Ярославський, В. Лісевич, П. Климович, І. Семенюк, М. Гинтош, М. Пушкар, М. Степанчак, М. Гуменюк, М. Сидорак, Е. Дудра, М. Гуменюк, М. Сидорак, М. Пиріг, М. Вітишин, Ю. Непийвода, Д. Гуменюк, А. Мостовюк, М. Мостовюк, О. Цапар, І. Качмарчик мол., Г. Сидорак, С. Дудун, М. Ковальський, М. Тихоневич, Ю. Стасюк; по 25 ц.: К. Радик і М. Хомик, решту зложили діти дрібними жертвами).

45. **Філяделфія, Па.** Від. 144-тий „Провидіня" на памятник Франка .... 28.50 (Зібрав Е. Якубович, зложили: з каси відділу $100, о. Іван Ортинський 3.50, по 2.50: Евген Якубович, Дмитро Штогрин, др. Демидчук, Омелян Кульчицький, Антін Цурковський і Л. Мишуга).

46. **Мекаду, Па.** збірка в церкві Покрови Пр. Д. М., переслав о. мітрат Й. Жук 48.00

47. **Бедфорд, Па.** М. Демчина на Р. Ш. 2.00

48. **Літл Фолс, Н. Й.** збірка дітей в Геркімер і Літл Фолс на Р. Ш. .... 4.46 (Переслав Роман Дмитрів, учитель, зложили: Евгенія Лисогір 50 ц., Катерина Михайлюк і Марія Михайлюк по 50 ц Леон Стеблина 35 ц., а по 25 ц.: Марія Клачко і Франя вШайковська, решта дрібними жертвами).

49. **Когус, Н. Й. на** сироти і інвалідів, з панахиди переслав о. І. Шуховський .... 36.20 (Зібрано в Амстердам, Н. Й. 16.20 а в Уогус 20.00).

50. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** з панахиди на горі міста, на інвалідів, переслав о. Лев Вань 12.00

51. **Ст. Пол, Мінн.,** збірка на Р. Ш., переслав Петро Качмар .... 40.00 (Збірка п. Качмарової і Анни Гоцівної $16, зложили: П. Качмар 4.50, Олекса Вонс 4, а по 2 дол.: І. Коцюба, Г. Бригіцький, по 1 дол.: К. Коцува, В. Главацький, С. Поротко, а П. Вонс 50 ц. Збірка Катрусі Качмарівної і Ол. Вонса на весілю Анни Гоцівної і Ізидора Никитюка $24, зложили: Формос Нестор 5 дол., Качмарова Катруся 2.50, Качмар 2, Молода пара 2, Олекса Вонс, Кит, К. Гоцува, Добровський Сава Нік, Сапорник, І. Коцюба, С. Коцюба, С. Никитюк, всі по 1 дол.; по 50 ц.: Карасюк і С. Поротко, решта дрібними датками).

52. **Аллентавн, Па.** збірка на боєвий фонд, переслав І. Заяць .... 39.25 (Зложили: о. Милянович, Гр. Пипюк і Ш. Білонь по 5 дол., С. Салош 3 дол., С. Даник 2, по 1 дол.: М. Кочинош, П. Юремчук, В. Рамонець, М. Бобеляк, І. Маяць, І. Собчак, П. Горбовий, С. Гробовський, В. Гришко, М. Мацків, Н. Фортух, З. Брик, Ф. Саврук, А. Максимяк; Д. Мороз, В. Ракочий, К. Позибанчук, А. Стельмах, К. Гончарик, Лев Кома, І. Анишкович).

53. **Скрентон, Па.** Збірка на вічу переслав о. Мирон Залітач .... 100.00 (Призначено по половині на інвалідів і Р. Ш., жертви зложили: по $100: о. Мирон Залітач, др. Іван Кульчицький, др. Микола Еацій, по $5: Антін Батюк, Петро Дутчак, Юрій Крайківський, Михайло Баковський, Іван Макута; по $.00: Михайло ремкевич, Йосиф Заплатинський, Ілько Еней, Стефан Ярема, Іван Стахів, Микола Бояновнч, Михайло Яремко, Григорій Бомба, Стефан Шіміхуд; по 1 дол.: Іван Бучма, Михайло Камінський, Тимко Николишак, Петро Панькевич, Олекса Мондляк, Филип Демкович, Григорій Сировіцький, Михайло Дяков, Михайло Бабяк, Василь Захарчук, Іван Курило, Федор Микитин, Петро Дочич, Іван Тарас, Петро Михайлів, Микола Дутчак, Онуфрій Запоточний, Микола Гинько, Ілия Булик; Микола Белегай, Микола Стадніцький, Михайло Волощук, Іван Сінгалевич, Іван Чуфай, Кирило Волощук; по 50 ц.: Геодор Сисак, Павлю Гулька, Танька Волощук, Мелянія Тарас, П. Черняк, Семен Капровський, Іван Кривокудський і Василь Плішка).

54. **Дітройт (Гемтремк) Міш.** З святочного падолистевого концерту, устроеного заходом Товариств Укр. Громади в Гемтремк дня 9. падолиста, на найконечнійші потреби краю переслав о. Д. Добротвір 120.00

55. **Балтімор, М. Д.** на Р. Ш. переслав Йосиф Семенків .... 8.00 (З акафісту $5, а по 1 дол.: Гр. Шулька, Й. Семенків і Т. Семенків).

56. **Меджестік, Ке.** Григорій Ватраль на святу вечеру сиротам в краю 5.00

57. **Петерзон, Н. Дж.** на Р. Ш. переслав Василь Матвіяс .... 17.00 (З віча, яке відбулося в серпни $5, а по 5 дол. зложили: Василь Матвіяс і Василь Гереца, а Петро Криловський $2 дол).

58. **Йонкерс, Н. Й.** переслав о. Сполітакевич .... 6.50 (Зложили $5.50 Бр. св. Андрея, від. 10 У. Н. С. як нар под., а о. Сполітакевич 1 дол. на гріб Вітовського)

(Конець буде).